

การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง
(ปวส.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การเชียงราย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0
Development of Administrative Management Model of Vocational Education
Curriculum for High Vocational Certificate, Chiangrai Commercial Vocational
College Corresponding to Thai Education 4.0.

สุวิมล พรหมทัศน์

อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระหลัก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเวศ เวชชะ
อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระร่วม อาจารย์ ดร. สมเกียรติ ตุ่นแก้ว

หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา การบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การเชียงรายที่ทรงประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 เป็นการศึกษาคำถามการวิจัย ดังนี้ 1) สภาพบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) เป็นอย่างไร โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบวิเคราะห์เอกสารแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลการหาค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย 2) มีเหตุปัจจัยสำคัญใดบ้างที่สนับสนุนและอุดหนุนต่อการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) โดยการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญสังเคราะห์เป็นความเรียง 3) สภาพที่พึงประสงค์บริหารจัดการหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ควรเป็นอย่างไรโดยการใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญสังเคราะห์เป็นความเรียง 4) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ที่ทรงประสิทธิภาพที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ควรเป็นอย่างไร ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบบันทึกประเด็นการสนทนากลุ่ม และการประชุมเชิงปฏิบัติการ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาสำคัญสังเคราะห์เป็นความเรียง ผู้ให้ข้อมูลคือผู้บริหาร ครูและบุคลากรวิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การเชียงรายจำนวน 48 คน

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) พบว่า ด้านประสิทธิผล ผลการทดสอบระดับชาติด้านอาชีวศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตั้งแต่ 2.50 ขึ้นไป และความพึงพอใจของสถานประกอบการ หน่วยงาน และชุมชนที่มีต่อคุณภาพของผู้เรียนและผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งมีแนวโน้มค่าเฉลี่ยร้อยละลดลงทุกปีการศึกษา ด้านคุณภาพการให้บริการ การจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านดูแลช่วยเหลือและสวัสดิการนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง ด้านประสิทธิภาพกระบวนการภายใน วิทยาลัยมีการดำเนินการวางแผนการใช้หลักสูตร มีการนำหลักสูตรไปใช้ มีการส่งเสริมสนับสนุนการใช้หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร และมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม อยู่ในระดับ ดีมาก และด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร การพัฒนาตนเองต่อเนื่องเป็นสิ่งจำเป็นที่วิทยาลัยต้องให้ความสำคัญระบบประกันคุณภาพการศึกษา มีการพัฒนาครูและบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยการอบรมเชิงปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การทำวิจัยในชั้นเรียน และการประกาศเกียรติคุณยกย่องครูและบุคลากรที่มีผลการประเมินการปฏิบัติงานดีเด่นทุกปีการศึกษา

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนและจุดรั้งต่อการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) พบว่ามีเหตุปัจจัยสำคัญ 2 ส่วนคือเหตุปัจจัยภายนอกและเหตุปัจจัยภายใน ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยจุดรั้งที่เป็นจุดอ่อน อุปสรรคและปัญหาส่วนปัจจัยที่สนับสนุนที่เป็นจุดแข็ง หรือโอกาส ที่ผู้วิจัยศึกษาในมุมมอง ทั้ง 4 ด้าน ด้านประสิทธิผล ด้านคุณภาพการให้บริการ ด้านกระบวนการภายใน และด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร

3. สภาพที่พึงประสงค์บริหารจัดการหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 พบว่าด้านประสิทธิผล มีเป้าหมายผู้เรียนมีสมรรถนะและมีคุณภาพตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ด้านคุณภาพการให้บริการ มีพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยเป็นโครงการ (Project Base Learning) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ทำสื่อให้มากขึ้น ด้านประสิทธิภาพกระบวนการภายใน พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีความเข้มข้นและทันสมัยการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย การเรียนเน้นการเรียนการสอนที่ทันสมัยผู้เรียนสามารถนำไปใช้ได้จริงพัฒนาการเรียนการสอนพัฒนาความคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา พัฒนาหลักสูตรรายวิชาและกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ยึดหยุ่นเป็นการบูรณาการเรียนรู้อะไรและดำรงชีวิต ร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สร้างผู้เรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นคนดีคนเก่งตามที่ต้องการด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถ มีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์

4. รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง(ปวส.) ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลกวิทยาเขตเขียงราย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ด้วยแนวคิดการบริหารแบบสมดุล (Balanced Scorecard : BSC) ซึ่งมีมุมมองสำคัญ 4 ด้านคือ ด้านประสิทธิผล (Financial Perspective) ด้านคุณภาพการให้บริการ (Customer Perspective) ด้านกระบวนการภายใน (Internal Perspective) และด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร (Learning and Growth Perspective) โดยการวิเคราะห์สภาวะการณ์ภายนอกและภายในทั้งที่เป็นจุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค และโอกาส นำมากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดประสงค์และรูปแบบการบริหารจัดการ ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมโครงการต่างๆ เพื่อนำรูปแบบการบริหารจัดการไปสู่การปฏิบัติภายใต้หลักการบริหารแบบ POLC ได้แก่ การวางแผน(Planning) การจัดการองค์กร (Organizing) การนำ (Leading) และการควบคุม (Control) ที่จะกำหนดกรอบทิศทางการบริหารว่ามีอะไรที่ต้องทำให้เป็นไปตามแผนงานโครงการตามระยะเวลาที่กำหนด ตอบสนองรูปแบบการบริหาร BSC มุมมอง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านประสิทธิผล ด้านคุณภาพ

การให้บริการ ด้านประสิทธิผล และ ด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร โดยมีการวิเคราะห์สภาพการณ์ภายนอกและภายใน และการกำหนดทิศทางการพัฒนา ประกอบด้วยการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย ประเด็นยุทธศาสตร์ อันประกอบด้วยกิจกรรมโครงการต่างๆตามกรอบประเด็นยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

Abstract

This research aims to develop management of High Vocational Certificate Curriculum, Chiangrai Commercial Vocational College which is efficient and consistent with Thai Education 4.0 using questionnaires as follows: 1) How did the Management conditions of High Vocational Certificate Curriculum, Chiangrai Commercial Vocational ? Using quantitative research methods, paper analyze. The quantitative data analysis by percentage and mean. 2) What are the important factors which supports and hinders the Management of High Vocational Certificate Curriculum? Using qualitative research methods. The focus is group discussion and data analyzes by analyzing important content and synthesizing. 3) What is the desirable condition for the Management of High Vocational Certificate Curriculum that is consistent with Thai Education 4.0 ? Using qualitative research methods. The focus is group discussion and data analyzes by analyzing important content, and synthesizing. 4) How effective to develop a model of Vocational Curriculum Management according to the Thai Education 4.0 ? Using qualitative research methods. The focus is group discussion, workshops and data analyzes by analyzing important content, and synthesizing using information provider 48 as director and teachers.

The research founded as

1. The Management conditions of Higher Vocational Certificate Curriculum, Chiang Rai Commercial Vocational founded as Financial Perspective : The effectiveness of learners National test results in vocational education Learning achievement ranging from 2.50 and satisfaction of establishments, agencies and communities on the quality of learners and graduates trends; the average percentage decrease every year. Customer Perspective: The teaching, facilities, and students care system and welfare as a moderate level. Internal Perspective: The College has implemented a curriculum plan; the evaluation of curriculum using, supervision, follow-up, curriculum implementation and promoting the use of the curriculum at very good level. Learning and Growth Perspective: Continuous self-development is essential for colleges to focus on quality assurance. The development of teachers and staff according to professional standards by workshop, excellent educational institutions study, classroom research and honoring teachers and staff, who has excellent performance every year.

2. The Important factor for supporting and hinder the Management conditions of Higher Vocational Certificate Curriculum, Chiang Rai Commercial Vocational founded as: there are 2 important factors which are external and internal factors which include weaknesses, threats and problems. The supporting factors are the strengths or opportunities. The researcher studies

in all 4 aspects of Financial Perspective, Customer Perspective, Internal Perspective, Learning and Growth

3. The Desirable conditions Management of Higher Vocational Certificate Curriculum, Chiang Rai Commercial Vocational according to Thailand Education 4.0 founded as Financial Perspective: The goal is to have students with competencies and quality according to vocational standards. Customer Perspective: Developing project-based teaching and learning to use information technology to make more media. Internal Perspective: To develop teaching systems that are intensive and modern, teaching management for students to learn variety insights to focus on modern teaching and learning. Learners can use it to develop teaching, develop critical thinking, analysis and problem solving. Develop courses and flexible teaching processes as an integration of learning and living. Collaborate with establishments to develop competency-based curriculum that is in line with the needs of the labor market. Create students with desirable characteristics, being good people as society needs. Learning and Growth : Develop educational quality assurance system, teachers and staff have the knowledge, ability and creativity in developing inventions.

4. Development of Administrative Management Model of Vocational Education Curriculum for High Vocational Certificate, Chiangrai Commercial Vocational College according to Thai Education 4.0. founded as Administrative Management according POLC Administration consists, Planning, Organize, Lead and Control; under the Balanced Scorecard management concept, in 4 perspectives: Financial Perspective, Customer Perspective, Internal Perspective , Growth and Learning Perspective by analyzing external and internal circumstances and development direction which consists of defining the Vision, Mission, Goals, Administrative Management Model issues; such as having various project activities in accordance with the Object, Measures, Target and Initiative issues framework to lead concrete action.

บทนำ

การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดหลักการ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการ พัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การจัดการศึกษาอาชีวศึกษาโดยสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเข้ามามีส่วนพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เป็นการเตรียมพร้อมด้านกำลังคนและการเสริมสร้างศักยภาพ การพัฒนาทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการในตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ตลอดจนการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ จึงมีหน้าที่โดยตรงในการพัฒนากำลังคนระดับ ระดับฝีมือ ระดับเทคนิคและระดับ เทคโนโลยีในทุกสาขาวิชาชีพให้มีคุณภาพและมาตรฐาน

วิทยาลัยอาชีวศึกษาพณิชยการเชียงราย เป็นวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาให้บรรลุตามปรัชญา วิสัยทัศน์ และพันธกิจ เพื่อผลิตกำลังคนให้มีคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและเชื่อมโยงสอดคล้องพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พุทธศักราช 2551 และนโยบายของรัฐบาล แต่ก้พบว่ายังมีปัญหาในการบริหารจัดการหลักสูตรทั้ง

ด้านปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายในที่จุดรั้งไม่สามารถพัฒนาคุณภาพได้ ซึ่งเป็นปัญหาของผู้บริหาร ครูและบุคลากร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจำเป็นต้องหาแนวทางในการพัฒนาวิทยาลัยให้มีความสามารถ กล่าวคือการบริหารการ อาชีวศึกษาเอกชนยังไม่สอดคล้องกับภารกิจที่สังคมต้องการ นอกจากนั้นจากผลการทดสอบระดับชาติที่มีคะแนน เทียบกับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศของแต่ละสาขาวิชา ไม่ถึงเกณฑ์ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษากำหนด ประกอบกับรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบที่สาม (พ.ศ. 2554-2558) พบว่า ตัวบ่งชี้ ผู้เรียนมี ความรู้และทักษะที่จำเป็นในการทำงานมีค่าระดับคุณภาพพอใช้

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารจัดการหลักสูตรการศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพ การจัดการอาชีวศึกษา ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาณิชยการเชียงราย มีสภาพการบริหารจัดการและ หาเหตุปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) และ สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่ สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 เป็นการสร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาณิชยการเชียงราย ที่ทรงประสิทธิภาพ สอดคล้อง กับการจัดการศึกษาไทย 4.0 และต้องการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้บริหาร สถานศึกษาและครูสายปฏิบัติการสอนที่มีต่อการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) ที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาไทย 4.0 นำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปเป็นแนวทางการพัฒนารูปแบบ การบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ให้มีประสิทธิภาพและ เหมาะสมสอดคล้องกับการจัดการศึกษาไทย 4.0 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัย อาชีวศึกษาณิชยการเชียงรายที่ทรงประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0

ประโยชน์ของการศึกษา

1. ด้านความรู้ ผลการวิจัยทำให้ได้รู้ถึงสภาพการบริหารจัดการในอดีต และปัจจุบันเป็นอย่างไร และ เหตุและปัจจัยสำคัญทั้งภายในและภายนอกทั้งที่เป็นปัจจัยสนับสนุนและปัจจัยจุดรั้งต่อการบริหารจัดการ หลักสูตรอาชีวศึกษา ตลอดจนสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ควรมีสภาพที่เหมาะสมอย่างไร มีวิธีการพัฒนาการบริหารจัดการหลักสูตร อาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ให้เกิดประสิทธิภาพควรมีรูปแบบอย่างไร

2. ด้านการนำไปใช้ ผลการวิจัยในครั้งนี้ นำองค์ความรู้และการพัฒนารูปแบบไปใช้ประโยชน์ใน วางแผนงานการกำหนดวิสัยทัศน์การบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาณิชยการเชียงราย เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาของวิทยาลัยอาชีวศึกษาณิชย การเชียงรายที่สอดคล้องกับการจัดการศึกษาไทย 4.0

ขอบเขตของการวิจัย

1. การบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษามี สภาพอย่างไร ดังนี้

1.1 ด้านเนื้อหา การศึกษาสภาพการบริหารหลักสูตรอาชีวศึกษาตามมุมมอง 4 ด้านคือ ด้านประสิทธิผล (Financial Perspective) ด้านคุณภาพการให้บริการ (Customer Perspective) ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (Internal Perspective) และด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร (Learning and Growth Perspective)

1.2 ด้านแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ผู้บริหาร ครู แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ รายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) วิทยาลัยอาชีวศึกษา รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558)

1.3 ด้านเวลา สภาพการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระหว่างปีการศึกษา 2556-2560

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนและกระตุ้นส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา

2.1 ด้านเนื้อหา เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตร มีด้วยกันหลายเหตุปัจจัย ผู้วิจัยได้สนใจศึกษา ได้แก่ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการหลักสูตร คุณภาพของการให้บริการ ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการหลักสูตร การพัฒนาองค์กรและบุคลากร

2.2 ด้านแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ เอกสารรายงานด้านวิชาการ เอกสารรายงานด้านบุคลากร เอกสารรายงานผลการประเมินตนเองของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การเชียงราย

2.3 ด้านเวลา เหตุปัจจัยสำคัญที่สนับสนุนและกระตุ้นส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ระหว่างปีการศึกษา 2558- 2560

3. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0

3.1 ด้านเนื้อหา สภาพที่พึงประสงค์การบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาตามมุมมอง 4 ด้านคือ ด้านประสิทธิผล (Financial Perspective) ด้านคุณภาพการให้บริการ (Customer Perspective) ด้านประสิทธิภาพการบริหารจัดการ (Internal Perspective) และด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร (Learning and Growth Perspective)

3.2 ด้านแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ผู้บริหาร ครู แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ เอกสารรายงานด้านวิชาการ เอกสารรายงานด้านบุคลากร เอกสารรายงานผลการประเมินตนเองของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การเชียงราย

3.3 ด้านเวลา สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ปีการศึกษา 2563-2565

4. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ที่ทรงประสิทธิภาพที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ควรเป็นอย่างไร

4.1 ด้านเนื้อหา ได้แก่ การพัฒนารูปแบบ การวิเคราะห์สภาพการณ์ของสถานศึกษา การกำหนดทิศทางการพัฒนา รูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตร การวางแผน การจัดการองค์กร การนำองค์กร การควบคุม

4.2 ด้านแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ได้แก่ ผู้บริหาร ครู วิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การเชียงราย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ เอกสารรายงานด้านวิชาการ เอกสารรายงานด้านบุคลากร เอกสารรายงานผลการประเมินตนเองของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การเชียงราย

4.3 ด้านเวลา การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่ทรงประสิทธิภาพที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ปีการศึกษา 2562-2564

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) เครื่องมือที่ใช้แบบสอบถามและศึกษาสภาพการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ดำเนินการศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง แหล่งข้อมูล คือ แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ เอกสารรายงานผลการประเมินสภาพภายในสถานศึกษา (SAR) ระหว่างปีการศึกษา 2558-2560

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาเหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การเชียงราย สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตร โดยใช้การระดมความคิดแบบมีส่วนร่วม (Focus Group) วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญของข้อมูล การตีความ ข้อเสนอแนะ และสังเคราะห์เป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การเชียงราย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือวิจัยเอกสารการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม โดยใช้การระดมความคิดร่วมกัน วิเคราะห์เนื้อหาสำคัญของข้อมูลการประชุมเชิงปฏิบัติการ การตีความ และสังเคราะห์เนื้อเป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่ทรงประสิทธิภาพและสอดคล้องกับการจัดการศึกษาไทย 4.0 เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้การวิจัย คือเอกสารรายงานสรุปการประชุมเชิงปฏิบัติการ Shift and Change วิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การเชียงรายก้าวสู่อาชีวศึกษา 4.0 ดำเนินการศึกษาจากแนวคิดการบริหารแบบสมดุล (Balance Scorecard : BSC) ซึ่งนำไปสู่การกำหนด วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ กิจกรรมโครงการ ในการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพาณิชย์การเชียงราย

1.1 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการหลักสูตร ภาพรวมพบว่าอยู่ในระดับดีและเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบข้อมูลตั้งแต่ปีการศึกษา 2558 -2560 พบว่าแต่ละสาขาวิชามีร้อยละผู้เรียนผ่านการทดสอบลดลง

1.2 คุณภาพของการให้บริการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาการจัดการเรียนการสอนตามสาขาวิชาพบว่าสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจและสาขาวิชาการจัดการธุรกิจค้าปลีกมีความพึงพอใจต่อคุณภาพการให้บริการด้านการจัดการเรียนการสอนมาก

1.3 ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการหลักสูตร ในภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับดีมาก เมื่อพิจารณากระบวนการบริหารจัดการหลักสูตรเป็นรายด้านมีรายละเอียดดังนี้

1) ด้านการวางแผน พบว่า วิทยาลัยได้มีการจัดโครงสร้างหลักสูตรเช่น โครงสร้างเวลาเรียน การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดประเมินผล เกณฑ์การจบการศึกษามากที่สุด มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับดีมาก

2) ด้านการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า วิทยาลัยให้ครูประเมินผลการเรียนรู้ตามมาตรฐาน ตัวชี้วัดแต่ละรายวิชา มากที่สุด

3) ด้านการส่งเสริมสนับสนุน พบว่า วิทยาลัยได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานด้านการบริหาร บุคคล ดำเนินงานวางแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องในแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาและ การสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ ทั้งห้องสมุด แหล่งเรียนรู้ มุมค้นคว้าแก่ครูผู้สอนและนักเรียนในการพัฒนาสื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน มากที่สุด

4) ด้านการนิเทศ กำกับ พบว่า มีแผนนิเทศกำกับติดตามการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบครบ วงจรทั้งในระดับชั้นเรียนระดับสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและครอบคลุมโดยให้กระบวนการนิเทศเป็นวัฒนธรรมใน การปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันและยอมรับการ เปลี่ยนแปลงสภาพระหว่างการเป็นผู้นิเทศและเป็นผู้รับการนิเทศการศึกษาตลอดเวลา มากที่สุด

5) ด้านการประเมินผลการใช้หลักสูตร พบว่า การประเมินผลมีความสอดคล้องกับหลักสูตร อาชีวศึกษา มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ดีมาก

1.4 การพัฒนาองค์กรและบุคลากร

1) ด้านการพัฒนาองค์กร พบว่า วิทยาลัยการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม ในภาพรวม ของสถานศึกษามีผลคะแนนการประเมิน 80.73 อยู่ในระดับ ดี

2) ด้านการพัฒนาบุคลากร พบว่า วิทยาลัยมีการพัฒนาครูและบุคลากรตามมาตรฐาน วิชาชีพ โดยเฉลี่ยตั้งแต่ปีการศึกษา 2558- 2560 คิดเป็นร้อยละ 56.58 โดยมีการอบรมเชิงปฏิบัติการ ร้อยละ 70.93 2. ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาพณิชยการเชียงราย

2.1 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลด้านประสิทธิผล

2.1.1 ปัจจัยภายในที่สนับสนุนสามารถสรุปได้ว่าวิทยาลัยมีการจัดทำโครงการกิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมความรู้และทักษะอย่างสม่ำเสมอ มีการจัดเตรียมความพร้อมให้แก่ศึกษาล่วงหน้าก่อนการสอบ V-NET

2.1.2 ปัจจัยภายนอกที่สนับสนุน สามารถสรุปได้ว่า วิทยาลัยอาชีวศึกษาพณิชยการ เชียงรายมีมูลนิธิสาธารณกุศลสงเคราะห์เชียงรายเป็นเจ้าของ แต่สำหรับสถานศึกษาเอกชนนั้นไม่สามารถทำได้ คำนึงการเรียนสายอาชีพ การประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึงผู้ปกครองไม่นิยมส่งลูกมาเรียนอาชีวศึกษา

2.2 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลด้านคุณภาพการให้บริการ

2.2.1 ปัจจัยภายในที่สนับสนุนสามารถสรุปได้ว่า มีการจัดการเรียนการสอนที่ทันสมัย สอดคล้องกับตลาดแรงงาน มีหลากหลายสาขาวิชาเรียน มีห้องเรียนจำนวนมาก ครูสอนตรงตามหลักสูตร มีการ เตรียมการสอน แผนการสอนมีการทำวิจัย มีความตื่นตัว มีความพร้อมในเรื่องที่จะสอน

2.2.2 ปัจจัยภายนอกที่สนับสนุน สามารถสรุปได้ว่า นโยบายของภาครัฐช่วยส่งเสริมให้ใช้ นวัตกรรมใหม่ๆ เข้ามาใช้ในการเรียนการสอน มีความต้องการของตลาดแรงงานในสาขาวิชาที่เปิดสอน ประชาชน ไว้วางใจต่อคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยฯ

2.3 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลด้านประสิทธิภาพกระบวนการภายใน

2.3.1 ปัจจัยภายในสำคัญที่สนับสนุนคณะกรรมการเป็นเจ้าของกิจการหลากหลายธุรกิจ หลากหลายอาชีพ มีความรู้ความสามารถหลายด้าน ตัดสินใจเด็ดขาด รวดเร็ว งานสำเร็จลุล่วงด้วยดี สามารถตัดสินใจได้ทันทีที่มีความคล่องตัว มีโครงสร้างที่ชัดเจน เป็นผู้นำในการทำงาน เป็นแบบอย่างที่ดี

2.3.2 ปัจจัยภายนอกสำคัญที่สนับสนุน ได้แก่ สถานศึกษามีกระบวนการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพหลักสูตรที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนชุมชนและสถานประกอบการได้รับการรับรองคุณภาพ มาตรฐานการศึกษามีระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพและเป็นสถานศึกษาที่มีชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง

2.4 ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาองค์กรและบุคลากร

2.4.1 ปัจจัยภายในสำคัญที่สนับสนุน ได้แก่ ครูและบุคลากรมีโอกาสได้รับรางวัลยกย่อง ด้านคุณธรรม จริยธรรม และครูดีเด่นในด้านต่างๆ มีความสามัคคี มีน้ำใจไมตรีต่อกัน ช่วยเหลือกันในการทำงาน อย่างเต็มความสามารถ ครูและบุคลากรส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการสอนมาก มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน

2.4.2 ปัจจัยภายนอกสำคัญที่สนับสนุน ได้แก่ นโยบายของภาครัฐในด้านการจัดการศึกษา การฝึกอบรม พัฒนาทำให้ผู้บริหารได้รับความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาบริหารจัดการของวิทยาลัย ผู้บริหารมีประสบการณ์สามารถแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่

3. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาพณิชยการเชียงราย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 พบว่า มีจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านวิชาชีพที่มีคุณภาพ มีความรู้และทักษะ สมรรถนะตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา และทันต่อเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองความต้องการกำลังคนของประเทศ จึงได้สภาพที่พึงประสงค์ตามแนวคิดการบริหารแบบ สมดุล (Balance Scorecard : BSC) 4 ด้าน

4. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพณิชยการเชียงราย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ด้วยแนวคิดการบริหารแบบสมดุล (Balanced Scorecard : BSC) ซึ่งมีมุมมองสำคัญ 4 ด้าน โดยการวิเคราะห์สภาพการณ์เชิงวิทยาลัย ทั้งภายนอกและภายในทั้งที่เป็นจุดอ่อน จุดแข็ง อุปสรรค และโอกาส นำมากำหนดทิศทางการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการตามขั้นตอนหลักการบริหารแบบ POLC เพื่อให้เป็นไปตามแผนงานโครงการ ตามระยะเวลาที่กำหนด ตอบสนองรูปแบบการบริหาร BSC

การอภิปรายผล

1. สภาพของการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพณิชยการเชียงราย

1.1 ด้านประสิทธิผล ผลการทดสอบระดับชาติด้านอาชีวศึกษา มีแนวโน้มค่าเฉลี่ยร้อยละ ลดลงทุกปีการศึกษา เนื่องจาก ความรู้พื้นฐานความรู้ของผู้เรียน ปัญหาด้านครอบครัว และดำเนินการบริหารจัดการหลักสูตรของวิทยาลัย ที่สอดคล้องกับ ประเวศ เวชชะ (2559 : 430) ได้กล่าวว่าการบริหารจัดการหลักสูตรให้เกิดประสิทธิภาพควรมีหลักความพร้อม การวิเคราะห์ผู้เรียนว่ามีความพร้อมเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ พื้นฐานที่จะเรียน รวมถึงรู้ข้อมูลของผู้เรียนภูมิหลังทั้งครอบครัว บุคลิกภาพ ลักษณะนิสัย สุขภาพ ความสนใจ

1.2 ด้านคุณภาพการให้บริการ ที่พบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก ด้านดูแลช่วยเหลือและสวัสดิการนักศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับ วีระเดช เชื้อนาม (2547 : 52) กล่าวว่า มุมมองด้านลูกค้าประกอบด้วย นักเรียน (ทุกกลุ่ม) ผู้ปกครอง และชุมชน บนพื้นฐานความต้องการมี หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน มีหลักสูตรวิธีการจัดการเรียนรู้และสื่อ อุปกรณ์เฉพาะด้านสำหรับนักเรียนพิการ มีคุณภาพมาตรฐาน มีแหล่งเรียนรู้ มีทักษะในการประกอบอาชีพ ใน ด้าน ชุมชนมีความคาดหวังและต้องการ ให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

1.3 ด้านประสิทธิภาพกระบวนการภายใน พบว่า วิทยาลัยมีการดำเนินการวางแผนการใช้ หลักสูตร การประเมินผลการใช้หลักสูตร มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม มีการนำหลักสูตรไปใช้ อยู่ในระดับ ดีมากที่ สอดคล้องกับ ประเวศ เวชชะ (2559 : 430) การวางแผนหลักสูตรการนำหลักสูตรไปใช้การสนับสนุนการใช้ หลักสูตรงานนิเทศและกำกับติดตามและการประเมินการใช้หลักสูตร โดยทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

1.4 ด้านการพัฒนาองค์กรและบุคลากร ผลการศึกษาที่ทำให้ทราบว่า การพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องการประกันคุณภาพการศึกษา มีการพัฒนาครูและบุคลากรตามมาตรฐานวิชาชีพ โดยการอบรมเชิง ปฏิบัติการ การศึกษาดูงาน การทำวิจัยในชั้นเรียน และการประกาศเกียรติคุณยกย่อง สอดคล้องกับ ผกาพรรณ ศิริสาร (2552 : บทคัดย่อ) พบว่าครูมีความต้องการในการพัฒนาตนเองและการเข้ารับการอบรมในช่วงระยะเวลา สั้นๆ เนื่องจากภาระหน้าที่อื่นๆ ที่ต้องรับผิดชอบ ครูมีความต้องการเข้าสัมมนาเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอนใหม่ๆ เพื่อนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนและมีโอกาสในการศึกษาดูงานเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์และยัง

2. เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาพณิชยการเชียงราย พบว่า เหตุปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการ หลักสูตรอาชีวศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัย ซึ่งสอดคล้องกับ บุญถิ่น ภูดิน ทราย (2551 : 160) ได้ศึกษาปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพ การบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา ขึ้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสกลนคร เขต 2 พบว่า ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการบริหาร จัดการหลักสูตรสถานศึกษา คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านอาคารสถานที่ ปัจจัยด้าน การสอน ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านหลักสูตร และปัจจัยด้านชุมชนและผู้ปกครองมากที่สุด

3. สภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) วิทยาลัยอาชีวศึกษาพณิชยการเชียงราย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 ที่มีเป้าหมายผู้เรียนมี สมรรถนะและมีคุณภาพตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา ครูและบุคลากรมีความรู้ ความสามารถ มีความคิด สร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรมสิ่งประดิษฐ์ โดยการประยุกต์แนวคิดและหลักการบริหารแบบสมดุล Balanced Scorecard ของ Kaplan & Norton เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการองค์กรที่นำเอากลยุทธ์ขององค์กรมาสู่การ ปฏิบัติ

3.1 ด้านประสิทธิผล ผู้เรียนมีความรู้และทักษะวิชาชีพตามหลักสูตรที่เหมาะสม มีความสามารถในการสื่อสารที่ดี มีความคิดเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ เป็นผู้มีความคุณธรรมจริยธรรม มีความเสียสละเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะสอดคล้องกับ ดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554 : 12) ศึกษาอนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554 - 2564) มีผลสรุปการวิจัยเป็นรายด้าน คือด้านที่ 1 คุณลักษณะผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านการอาชีวศึกษาในทศวรรษหน้า มีแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้คือด้านความสามารถทางทักษะวิชาชีพ เป็นเจ้าของกิจการ ได้ไม่เลื่องงานเป็นคนที่มีความสุขขณะทำงานและการใช้ชีวิต ทำงานเก่ง

3.2 ด้านคุณภาพการให้บริการ มีพัฒนาการจัดการเรียนการสอนโดยเป็นโครงการ (Project Base Learning) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ทำสื่อให้มากขึ้น การวัดและประเมินผล มีการพัฒนาการสอบโดยเน้นการสอบปฏิบัติ วัดจากสภาพจริง จัดหาเครื่องมืออุปกรณ์และชุดฝึกที่ทันสมัยในสาขาวิชาชีพที่เหมาะสม สอดคล้องกับ ดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554 : 12) ได้ศึกษาอนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2554 - 2564) มีผลสรุปการวิจัยเป็นรายด้าน คือ ด้านที่ 2 การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษาในทศวรรษหน้า มีแนวโน้ม ที่มีโอกาสเป็นไปได้คือ จัดการเรียนการสอน โดยใช้โครงการเป็นฐาน (Project Base) หรือเรียนเป็นชิ้นงาน ระบบทวิภาคีและการเทียบโอนประสบการณ์ การประเมินผลระบบทวิภาคีที่ชัดเจน การจัดระบบทวิภาคีที่ต้องมีการเทียบประสบการณ์ ให้กับผู้เรียน มีการวัดผล ประเมินผล การเรียนระบบทวิภาคีต้องได้มาตรฐาน

3.3 ประสิทธิภาพกระบวนการภายใน พัฒนาระบบการเรียนการสอนให้มีความเข้มข้นและทันสมัยการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างหลากหลาย ร่วมมือกับสถานประกอบการในการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สร้างผู้เรียนที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์เป็นคนดีคนเก่งตามที่สังคมต้องการ สอดคล้องกับ บุญสืบ โพธิ์ศรี (2559 : 17) การบริหารหลักสูตรประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตร และการปรับปรุงพัฒนาการบริหารหลักสูตร

3.4 การพัฒนาองค์กรและบุคลากร พัฒนาระบบประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาและการประกันคุณภาพภายนอกสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด จัดสรรคนให้เหมาะสมกับ มีกิจกรรมสร้างขวัญและกำลังใจ พัฒนาครูโดยการศึกษาดูงาน ส่งเสริมครูให้มีความรู้ความสามารถทางวิชาชีพที่เพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ ดวงนภา มกรานุรักษ์ (2554) ให้ทัศนะว่าคุณภาพของนักเรียนสายอาชีพส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูผู้สอนและประสบการณ์การฝึกอบรมของครู และผู้ฝึกสอนการอาชีวศึกษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นบทบาทของครูและผู้ฝึกสอนมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนรวมถึงความทันสมัยของเครื่องมือและวัสดุการเรียนการสอนเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียน

4. การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ของวิทยาลัยอาชีวศึกษาพิษณุโลกเชิงราย ที่สอดคล้องกับการศึกษาไทย 4.0 โดยใช้การบริหารแบบสมดุล Balanced Scorecard ตามมุมมองทั้ง 4 ด้าน มีเป้าหมายและตัวชี้วัดอยู่ที่การพัฒนาตามกำหนด เพื่อให้ได้รูปแบบการบริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่เหมาะสมกับการบริหารสถานศึกษา และมุมมองทุกด้านที่สถานศึกษาจะจัดทำเพื่อบรรลุเป้าหมายที่กำหนดขึ้น เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับ วรณรัตน์ วัฒนานิมิตรกุล (2003 : 8) กล่าวว่า Balanced Scorecard ช่วยให้องค์กรสามารถนำปัจจัยหลักทางกลยุทธ์ขององค์กร ไปสู่การปฏิบัติ และเป็นเครื่องมือ การพัฒนาดัชนีวัดผลสำเร็จตามแนวคิด Balanced Scorecard ในมุมมอง 4 ด้านได้เช่นกันซึ่งมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการจัดการอาชีวศึกษาโดยมีวัตถุประสงค์ในการผลิตและพัฒนากำลังคนเพื่อตอบสนองความต้องการของกำลังคนในการพัฒนาประเทศควรนำรูปแบบการบริหารที่มีการกำหนดมุมมองตามแนวคิด Balanced Scorecard และหลักการบริหารแบบ POLC มาใช้ในการบริหารงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการบริหารจัดการศึกษาหลักสูตรอาชีวศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นไปตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ด้านการพัฒนาอาชีวศึกษาและพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ. ศ. 2551

2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและนำรูปแบบไปปรับปรุงพัฒนาการบริหารสถานศึกษาโดยใช้แนวคิด Balanced Scorecard และการบริหารแบบ POLC ที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิผลและเป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษาสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของนโยบายทางการศึกษาที่ต้องปรับเปลี่ยนตลอดเวลาช่วยให้สถานศึกษาสามารถดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายต่างๆ ที่ตั้งไว้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยโดยนำการพัฒนาแบบการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ไปทดลองใช้และมีการสรุปผลที่เกิดขึ้นในแต่ละองค์ประกอบให้มีความถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเพื่อติดตามผลการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ที่ใช้การพัฒนาแบบการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาเพิ่มเติมในระดับการศึกษาอื่นๆ เพิ่มเติม

3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการพัฒนาแบบการบริหารจัดการหลักสูตรอาชีวศึกษาทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ

รายการอ้างอิง

ดวงนภา มกรานุรักษ์. (2554). *อนาคตภาพการอาชีวศึกษาไทยในทศวรรษหน้า* (พ.ศ. 2554-2564).

(วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ขอนแก่น.

บุญถิ่น ภูตินทราย. (2551). *ปัจจัยบางประการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 2*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร. สกลนคร.

บุญสืบ โพธิ์ศรี. (2559). การบริหารหลักสูตรเพื่อสร้างคุณลักษณะแรงงานฝีมืออาชีพในระดับอาชีวศึกษา.

Veridian E-Journal Silpakorn University ฉบับภาษาไทย สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ, 9(1), 1268-1287.

ประเวศ เวชชะ. (2559). *การบริหารหลักสูตรการสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เล่ม 1*.

เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

ผกาวรรณ ศิริสาค. (2552). *ความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูประถมศึกษาโรงเรียนไมโทดุมศึกษา*.

(ปริญญาโทบริหารศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร.

วรรณรัตน์ วัฒนามิตกุล. (2548). *การใช้ Balanced Scorecard ในการบริหารงานเพื่อการพัฒนา มหาวิทยาลัย*. บทความในการประชุมทางวิชาการ สอ. ในประเทศไทยครั้งที่ 11.

วีระเดช เชื้อนาม. (2547). *เขย่า Balanced Scorecard แล้วลงมือทำ*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทเพื่องฟ้า
พรินติ้ง จำกัด.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานฯ.